

---

## ARNAVUTLUK VE SIRBİSTAN AB YOLUNDA

16.05.2018

---

Euronews (15 Mayıs 2018)

Avrupa Komisyonu Makedonya ile birlikte Arnavutluk'a Avrupa Birliği'ne katılım müzakerelerine başlaması için yeşil ışık yaktı. Önümüzdeki günlerde Sofya'da yapılacak Batı Balkanlar Zirvesi'nde iki ülkenin üyelik teklifleri tartışılacak. Tiran'da Arnavutluk Başbakanı Edi Rama ile AB üyeliği hakkında konuştuk.

Efi Koutsokosta, Euronews:

"Avrupa Birliği entegrasyonunun ön saflarında yer alan Sırbistan ve Karadağ, 2025 yılına kadar AB'ye katılabilir. Bu gösterilen bir hedef tarihi. Arnavutluk'a ne zamana tarih verilmesini bekliyorsunuz?"

Edi Rama, Arnavutluk Başbakanı:

"Sırbistan ve Karadağ müzakerelere zaten başlamıştı. Bu yüzden süreçte bizden önde gidiyorlar. Fakat 2025, sıkı çalışır gerekenleri yaparsak hepimizin hazır olabileceği bir ufuk."

Euronews:

"İnsanlarınızı ihtiyaç duyulan tüm reformları uygulamaya teşvik etmek için bir tarihe ihtiyacınız var mı?"

Edi Rama:

"Hayır, halkımızı teşvik etmek için bir tarihe ihtiyacımız yok. Haziran ayında müzakereleri açmamız gerek. Hepsi bu. Ve başka bir şey istemiyoruz. Sadece müzakereleri açacaklar. Avrupa'ya hiçbir maliyeti yok. Bunun için bir kuruluş para ödemeyecekler. Bizim için bu bir yaşam ve ölüm meselesidir. Çünkü müzakerelerin açılması demek geçmişi bir kenara bırakıp geleceğe bakıyoruz demektir."

Euronews:

"AB'nin karşılaştığı bazı başka zorluklar var. Juncker geçtiğimiz günlerde hala organize suçlar olduğunu ve bu tür bir durumu Avrupa'ya ithal etmek istemediğini söyledi."

Edi Rama:

"Her şeyden önce, Sayın Juncker'in ya da yurt dışındaki herhangi bir kimsenin bize organize suç, yolsuzluk veya başka pek çok şeyle ilgili hala yapılması gereken büyük bir mücadele olduğunu"

söylemesini beklemedik. Bu basit bir nokta. Müzakerelerin açılması için ödevlerimizi yerine getirdik. Sahte haberlerle değil, gerçeklerle uğraşan çok disiplinli bir uzmanlar topluluğu olan Komisyon mekanizması, hiçbir koşulda bize olumlu tavsiyede bulunmadı. Ama ülkeleri suç oranı yüksek ve az şeklinde ayırıp hiçbir suçun işlenmediği bir ülke bulmak imkansız bir şeydir. Eğer Avrupa'da organize suç varsa, bu birbirine bağlı örgütlerden oluşur. Bununla hep birlikte mücadele etmeliyiz."

Euronews:

"İç meselelerinizle alakalı, AB için çok hassas bir konu olan medya özgürlüğü hakkında konuşmak istiyorum. Sınır Tanımayan Gazeteciler adlı kuruluşun son zamanlarda yayınladığı raporda ülkenizdeki gazetecilerin yüzde 80'i kendilerini güvensiz hissettiklerini ve "hakaretlere maruz kaldıklarını" söylüyor. "Gazetecilere çöp, zehir ve halk düşmanı diyen Edi Rama" diyorlar. Ülkenizdeki gazeteciler için fikriniz bu mu?"

Edi Rama:

"Medya kaynaklarının söyledikleri şeyleri hiçbir zaman asla göz ardı etmem. Fakat Arnavutça "sahte haber" demek istediğinizde 'çöp' kelimesini kullanırsınız. Bunun gerçek çevirisini yapmadılar. Ben bir gazeteciye doğrudan kişisel olarak asla hakaret etmedim. Elbette, çöp medyası hakkındaki fikrimi ifade ediyorum ve bugün dünyada çok fazla çöpümüz var. Onlar görüşlerini açıklama hakkına sahiplerse, bu benim kendimi ifade etme hakkına sahip olmadığım anlamına gelmez."

Euronews:

"Ama ayrıca aynı raporda "düzenleyici standartların hükümet çıkarları doğrultusunda manipüle edildiği" belirtiliyor."

Edi Rama:

"Bu bir başka saçmalık. Ama ben bunun hakkında konuşmak istemiyorum... Medyanın yalan söylediğini söyleyen bir başbakanı, başkanı ya da bir politikacıyı dinlemek daima şüphe oluşturur. Fakat medya bugünlerde çok yalan söylüyor. Yani, bu bir problem. Medyanın Sınır Tanımayan Gazeteciler ile veya başka kim olursa olsun dayanışmasına çok saygı duyuyorum. Onlar işlerini yapıyor, bende benimkini yapıyorum."

Euronews:

"Balkanlar'daki diğer devletlerde de çok sayıda Arnavut azınlığın bulunduğunu biliyoruz. Kendinizi tüm Arnavutların, Arnavut halkının lideri olarak görüyor musunuz?"

Edi Rama:

"Anayasamızda Arnavutları her yerde koruma yükümlülüğümüz var. Ama aynı zamanda Arnavutların yaşadıkları yerlerde eskisinden daha iyi bir konumda olduklarını düşünüyorum. Yani, şimdi Kosova'da kendi devletleri var, Makedonya'da Arnavut halkına ve diline yönelik yaklaşımdaki değişiklikler gerçek bir devrimin parçası. Güney Sırbistan'da, Kosova'daki Sırpaların oldukça daha iyi muamele gördükleri gerçeğine dayanarak, Arnavutların da şartlarının iyileşeceğini umuyorum."

Euronews:

"Fakat geçtiğimiz günlerde gelecekte bir gün Kosova ile ortak bir liderin olabileceğini öne sürdünüz. Bu çok fazla tepkiye neden oldu."

Edi Rama:

"Tepkiler için üzgünüm, ama sarsmak amaçlı bir ifade değildi. O sözler ile bir rüya kast edildi. Kosova'nın bağımsızlığının onuncu yıl dönümü dolayısı ile bir tanık olarak Kosova parlamentosuna hitaben söylenmiş sözlerdi. Yirmi yıl öncede aynı şeyleri söylediğimde hayal derlerdi. Eğer birileri Kosova'nın bağımsızlığı hakkında konuşsa dünya sarsılırdı. Bugün buradayız ve yirmi yıl içinde ne olacak? Her iki ülke için tek bir Başkan neden olmasın demeden önce Sırbistan ile diyalogun başarılı bir şekilde sona ereceğini, Arnavut ve Sırp'ların Avrupa Birliği'ne üye olacağını söyledim. Dolayısıyla, her iki ülkenin tek Başkana sahip olduğu noktaya varmak için birçok ön koşul vardı."

Euronews:

"Şimdi bu ifadenizden pişman mısınız?"

Edi Rama:

"Hayır!"

Euronews:

"Ama sözlerinizle Arnavutların gelecekte birleşme projesini hükümsüz kılmıyor musunuz?"

Edi Rama:

"Hayır. Her zaman hayallerimin Avrupa Birliği'nin çatısı altında birleşme olduğunu söyledim. Büyük Arnavutluk rüyasına hiç kapılmadım. Çünkü en büyük hayalim içinde Arnavutluk'un da olduğu Büyük Avrupa."

Euronews:

"AB genişleme projesinin yeniden canlandırılma sebebi olarak Rusların ve Türklerin bölgede baskın gelen varlığı gösteriliyor. Hatta Çin varlığında öne sürülüyor. Bu ülkelerin AB istikrarını bozmak için bölgeyi kullanabileceğini düşünüyor musunuz?"

Edi Rama:

"Evet, birinin doldurması gereken bir alan. Avrupa'ya ve Avrupa Birliği'ne ait bir alan. Dolayısıyla, Avrupa Birliği bu alan için stratejik olarak sorumluluk almalı. Çünkü boş alan varsa, elbette oraya ulaşmaya ve doldurmaya çalışacak başkaları da olacaktır."

Tiran'dan Belgrad'a uzanıyoruz.

AB'ye doğru ilerleyen Sırbistan, belki yedi ya da sekiz yıl içinde birliğe üye olacak. Ancak geçmişten gelen anlaşmazlıklar hâlâ canlılığını koruyor. Özellikle on yıl önce bağımsızlık ilan eden eski Kosova ile ilişkilerde yaşanan sorunlar.

Euronews Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić ile konuştu.

Sandor Zsiros, Euronews:

"İki yıl önce euronews ile yaptığınız röportajda ülkenizin AB üyeliğini beklemekten yorulduğunu söylemişsiniz. Sofya Zirvesi öncesi şimdi nasıl hissediyorsunuz?"

Aleksandar Vučić, Sırbistan Cumhurbaşkanı:

"Bu iki yıl boyunca Sırbistan'da AB popülaritesi daha da düştü. Ama yine de nüfusun çoğunluğu hala bizim tarafımızda. İnsanlar bu konuda coşkulu değiller, ama mantıklı bir şekilde AB yolundalar."

Euronews:

"Avrupa Komisyonu'nun bütçe teklifine bakarsanız, yeni ülkelerin 2027'ye kadar AB'ye katılmaları gerektiğine dair bir işaret yok. Yani size göre Sırbistan fiilen AB'ye ne zaman katılabilir?"

Aleksandar Vučić:

"Her şeyden önce, hiç kimse bize 2025 yılı itibari ile AB'nin bir parçası olacağımızı garanti etmemişti. Ama eğer sorunları hallederseniz diyorlardı \* Yani esas olarak Kosova düzenlemesi ile ilgili Priştine ile olan sorunu çözersek. Ayrıca hukukun üstünlüğü ve yapmamız gereken her şey dahil olmak üzere o zaman 2025'te AB'ye üye olabiliriz. 2000'den beri AB yolundayız. 18 yıl geçti. Bu sebepten ötürü halkımızın zaman zaman bıktığını hissediyorum. Ama yine de bunun daha rahat bir yolu yok ve işimizi yapacağız. Kosova krizine çözüm arayışında daha büyük çaba harcayacağız."

Euronews:

"Priştine ile Belgrad arasındaki bu normalleşme, gerçekte nasıl olacak? Özellikle de geçen hafta Kosova Karate Takımı'nın Sırbistan'a girişlerinin yasaklanmış olduğu gerçeğine baktığınızda ...

Aleksandar Vučić:

"Çok doğru bir şekilde hareket ettik. Kosova'nın hiçbir devlet bayrağı olmaması şartıyla onların girmesine izin verdik. Çünkü bize göre onlar devlet değil. Ama sadece bize göre de değil başkaları da var. Biz bayrakları olmadan gelebileceklerini ve Sırbistan'ın yanı sıra diğer ülkelerin de bayrakları kullanmamalarını kabul ettik. Milli marş olmadan da yapılabilirdi. Bu teklife yanıt vermediler. Biz de kabul etmedik. Aslında yasaklanmak istiyorlardı."

Euronews:

"Ama geçen sene de Sırbistan, büyük bir Sırp bayrağı sarılı treni Kosova'nın Sırbistan olduğunu yazan afişle gönderdiği zaman benzer bir provokasyona imza atmıştı. Aynısı değil mi? Karşılıklı provokasyonlar?"

Aleksandar Vučić:

"Karşılıklı provokasyon yok. Bize Kosova'nın bağımsız bir devlet olduğunu söylerseniz bu Sırbistan'a karşı büyük bir provokasyon mu olur? Sizin ülkeniz, geldiğiniz ülke, Kosova'nın bağımsızlığını tanıdı, sizce bu bir provokasyon mudur? Sizi büyük bir provokatör olarak mı değerlendirmeliyim? Yoksa Kosova'nın yasal statüsü hakkında bizden farklı görüşleriniz mi var

diyeyim? Bizden farklı düşünenlere saygı duyuyoruz. İşte fark bu. Gerçekten de Kosova'nın Sırbistan olduğunu söyleyen veya afişte yazan birilerinin yaptığını provokasyon olarak düşünüyorsanız o zaman Kosova'nın Sırbistan olduğunu düşünüyorum. Sizi kışkırtıyor muyum? Ya da ne? Beni tutuklayacak mısınız? Beni öldürecek misiniz? Ya da ne olur eğer bu büyük bir provokasyonsa? ... Fakat aynı zamanda uzlaşma hakkında konuşmak için de tamamen hazırım. Mümkün olduğunca çok taviz vermek için. Ancak Sırp halkını küçük düşürecek veya Sırbistan'ın çıkarlarını zayıflatacak derecede değil."

Euronews:

"Sormak istiyorum, neden Sırbistan Rusya'ya karşı ekonomik yaptırım uygulamıyor? Aday ülke olarak temelde Avrupa Konseyi kararlarını takip etmelisiniz."

Aleksandar Vučić:

"Bizim Rusya'ya karşı yaptırımlar uygulayabileceğimizi hayal edebiliyor musunuz? Sırbistan'ın toprak bütünlüğü hakkında konuştuğumuzda, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde bizi Çin'le birlikte destekleyen tek ülke Rusya'dır. Bizden ne bekliyorsunuz? Bacaklarımızı kesmemizi mi? Veya? \* Ve sonra tamam şimdi her şey güzel oldu mu diyeceksiniz? Kosova'nın Sırbistan olduğunu söylediğimizde, bu büyük bir provokasyon. Bu karşıma bile çıkarken Kosova'nın statüsüyle ilgili tarafsız olmanız gerektiğini düşünmediğinizi gösteriyor. Hayır. Kosova'nın bağımsızlığını tanımayan beş AB ülkesi olmasına rağmen neden onlara her gün Avrupa'yı kışkırttıklarını söylemiyorsunuz?"

Euronews:

"New York Times'da son zamanlarda çıkan bir yazıda Sırbistan'ın otokrasiye daha yakın bir noktaya geldiği yazıldı. Amerikan Foreign Affairs dergisinde ise Avrupa'nın en çok tercih edilen otokrati olduğunuz söylendi."

Aleksandar Vučić:

"Bunlar bu dergiler veya gazeteler tarafından söylenen şeyler değildi. Bunlar politik muhaliflerim olan Sırp'lar tarafından söylendi."

Euronews:

"Yani Sırbistan Kopenhag kriterlerini yerine getirebilir mi?"

Aleksandar Vučić:

"İnsanların aklına takılan tüm sorunları tartışmaya hazır olacağız. Başkalarından Slovakya'da, Malta'da yakın tarihte Karadağ'da gerçekleşen korkunç saldırı ve cinayetlerin Sırbistan'da da meydana geleceğini işittim. Ancak Sırbistan'da şimdiye kadar hiçbir gerçekleşmedi. Sırbistan'da bu tür vakalardan birinin olduğunu duydunuz mu? Hayır duymadınız ve duymayacaksınız. Ayrıca bir şey yapmamız gerektiğinin de farkındayım, çünkü medya topluluğumuzun ve sivil toplumun bir kısmı bazı durumlardan memnun değil. Onları dinlemeye ve bu farklı görüşler için neler yapabileceğimizi tartışmaya hazırım. Birlikte oturup herkes için mümkün olan en iyi çözüme odaklı neler yapabileceğimizi görmek istiyorum. Ama lütfen yarının gazetelerini alın ve söyleyin bana, benden daha çok saldırıya uğrayan var mı?"

<http://tr.euronews.com/2018/05/15/arnavutluk-ve-srbistan-ab-yolunda>

---

Kaynak/Source: